

כרשת אחרי מות

יחידה ראשונה: איך ניגשים אל הקודש?

כתבה: גלית ביתן

א. וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֱהֲרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיִּמָּתוּ.

ב. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה:

דַּבֵּר אֶל אֱהֲרֹן אַחִיךָ

וְאֵל יְבֵא כָכֵל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לְפָרְכָת אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל

הָאֹרֶן וְלֹא יָמוּת

כִּי בְּעֵנָן אֲרָאָה עַל-הַכַּפֹּרֶת

ג. כִּזְאת יְבֵא אֱהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ:

(ויקרא, פרק טז)

מהי מטרת פנייתו של ה' למשה? מה הוא מבקש למנוע?

"דַּבֵּר אֶל אֱהֲרֹן אַחִיךָ וְאֵל יְבֵא כָכֵל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ" – מה פירוש "אל הקודש"? האם

מדובר במקום מסוים שאסור לבוא אליו?

קודש הקודשים

במשכן ובבתי המקדש שהוקמו אחרי בירושלים היו שלושה חלקים מרכזיים: העזרה הייתה המקום בו עמד מזבח העולה ואליה הגיע העם לחגוג את החגים ולהקריב קורבנות. ההיכל היה חלק קדוש יותר אליו הורשו להיכנס רק הכוהנים והלוויים ובו עמדה המנורה ומזבח הזהב, קודש הקודשים הופרד מחלק זה בפרוכת והיה החלק הקדוש ביותר בבית המקדש ובמשכן. בקודש הקודשים הועמד ארון הברית ובו לוחות הברית שקיבל משה בסיני וכן לוחות ברית השבורים (אלה שמשה השליך אחרי שראה את חטא העגל). מעל לארון הברית עמדו דמויות של יצורים מכונפים (בעלי כנפיים) הנקראים "הכרובים" והיו עשויים עץ ומצופים זהב.

בבית המקדש השני כבר לא היה ארון הקודש וקודש הקודשים היה ריק. הייתה בו רק אבן אחת גדולה עליה הונח בעבר הארון. אבן זו נקראה "אבן השתייה" ועל פי המסורת באבן זו החלה בריאת העולם.

לקודש הקודשים היה אסור לאיש להיכנס. פרט לאדם אחד ביום אחד מיוחד בשנה....

"ואל יבא כָּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ" מדוע לא ניתן לבוא "אל הקודש" מתי שרוצים?

מתי כן מותר?

מה ניתן ללמוד על המקום הקדוש מתוך ההגבלה החדשה הזאת? מדוע היה להי צורך להגביל את הנכנסים והכניסות אל המקום הקדוש ביותר?

האם ישנם עוד מקומות שאי אפשר לבוא אליהם מתי שרוצים אלא רק בתיאום

מראש או בתאריכים מיוחדים? מהם? מדוע זה כך?

כיצד אדם מרגיש כשהוא זוכה להיכנס למקום שאליו בד"כ אסור לו להיכנס?

כיצד הוא מכין את עצמו לאירוע שכזה?

השלימו את הפסוק האחרון עפ"י הבנת התלמידים: מה לדעתם, צריך אהרון לעשות כדי שיוכל "לבוא אל הקודש"?

שאלה למתקדמים: האם ניתן להבין מתוך ההגבלה האחרונה מה היה חטאם של בני אהרון שנהרגו? ומהו המצב שמנסה כעת הקב"ה למנוע?

למורה: הדיון כאן הוא במידת הריחוק והנגישות הדרושים על מנת לשמר מקום כקדוש, על הקשר בין מקום שהוא אקסקלוסיבי, מורם מעם ומרוחק לבין היותו קדוש, מה ניתן ללמוד מתוך כך על הקדושה בכלל?

בכיתות הנמוכות נוכל להשתמש בסיפור על שני החברים רבי יהודה הנשיא שהיה ראש היישוב היהודי בארץ ישראל בתקופת המשנה לבין הקיסר אנטונינוס שהיה קיסר האימפריה הרומאית בזמנו:

שאל אנטונינוס את רבי יהודה הנשיא: מדוע אסור להתפלל בכל שעה?
אמר לו: כדי שלא יזלזל המתפלל בקדוש ברוך הוא
לא הסכים אנטונינוס לדברי רבי יהודה הנשיא.
מה עשה רבי יהודה? השכים בבוקר והלך אל הקיסר ואמר לו: שלום למלך.
לאחר שעה שוב נכנס אליו ואמר לו: אדוני השליט.
לאחר שעה שוב בא אליו ואמר לו: שלום עליך המלך
וכך בא אליו בכל שעה.
לבסוף אמר לו אנטונינוס: מדוע אתה מתנהג אל המלך בחוסר כבוד?
אמר לו רבי יהודה: ישמעו אוזניך מה שפיך אומר! ומה אתה שאתה בשר ודם וכשבאים אליך בכל שעה אתה טוען שמתייחסים אליך בחוסר כבוד. מלך מלכי המלכים (הקב"ה)
– על אחת כמה וכמה שאדם לא יכול להתפלל אליו בכל שעה!
(עיבוד מתוך מדרש תנחומא, פרשת מקץ)

רעיון לשית רלוונטי: מהו קודש הקודשים שלי? למי אני מרשה להתקרב אליו? עד כמה?
האם ישנם היום מקומות להם אנחנו יכולים קודש הקודשים של החברה? של המדינה?
של העם?

מה ניתן ללמוד מבגדיו? (במה הם שונים מבגדיו הרגילים של הכהן הגדול?)

יחידה feיטית – לעזאזל

- ג. בַּזֹּאת יָבֵא אֱהָרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּפָר בֶּן בֶּקָר לְחַטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה...
- ה. וּמֵאֵת עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי שְׁעִירֵי עִזִּים לְחַטָּאת וְאֵיל אֶחָד לְעֹלָה.
- ו. וְהִקְרִיב אֱהָרֹן אֶת פֶּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ וְכִפֶּר בְּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ.
- ז. וְלָקַח אֶת שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים וְהֶעֱמִיד אֹתָם לִפְנֵי ה' פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד.
- ח. וְנָתַן אֱהָרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גִּרְלוֹת: גֹּרֶל אֶחָד לַה' וְגֹרֶל אֶחָד לְעֲזָאזֵל.
- ט. וְהִקְרִיב אֱהָרֹן אֶת הַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגֹּרֶל לַה' וַעֲשָׂהוּ חַטָּאת.
- י. וְהַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגֹּרֶל לְעֲזָאזֵל יַעֲמֵד חַי לִפְנֵי ה' לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ לְעֲזָאזֵל הַמִּדְבָּרָה.
- יא. וְהִקְרִיב אֱהָרֹן אֶת פֶּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ וְכִפֶּר בְּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת פֶּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ...

(ויקרא, פרק טז)

ננסה לעקוב אחר סדר הקרבת הקורבנות של אהרון הכהן:

תורם הקורבן	בעבור מי הוקרב?	המקריב	סוג הקורבן	החיה המוקרבת
				איל
אהרון הכהן			חטאת	
		אהרון הכהן		
	בני ישראל			

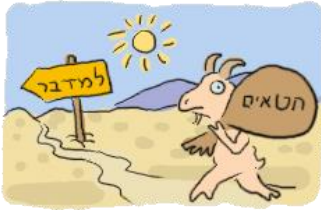
- מי מן הקורבנות הללו נותר בחיים?
מה נעשה בו?
מדוע, לדעת התלמידים, השאירו אותו בחיים?
על מה מכפרים הקורבנות הללו?
האם בכל יום קיים אהרון את הטקס הזה?
(השאירו שאלה זו תפוחה נגיע אליה ביחידה האחרונה)
- נקרא את המשך הפסוקים:

כא. וְסָמַךְ אֶהָרֶן אֶת-נִשְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי וְהִתְנַדָּה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל-פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם וְנָתַן אֹתָם עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר וְשָׁלַח

כִּי־ז

אִישׁ עֵתִי הַפְּזָדָּבָרָה.

כב. וְנִשְׂאָה הַשְּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹתָם אֶל-אֶרֶץ גְּזֵרָה וְשָׁלַח אֶת הַשְּׁעִיר בְּפִמְדָּבָר.

מה עשה אהרון עם השעיר השני?

מי הוביל אותו אל המדבר?

מה היה "תפקידו" של השעיר שהושאר בחיים?

האם היה השעיר "אשם" בכל העוונות ש"נשא" עימו למדבר?

מה לדעת התלמידים תרם מעשה שליחת "השעיר לעזאזל" לעם? כיצד מרגיש אדם

המאמין כי כל עוונותיו נשלחים אל המדבר? מה זה מאפשר לו?

עציר לעזאזל הידעת?

כינוי למי שמואשם בכישלונותיהם או חטאיהם של אחרים אף על פי שאינו אשם, במיוחד אם עליו לשאת בעונש במקומם, בד"כ מדובר באדם חלש שלחברה נוח "להעמיס עליו" את כל טעויותיה וכישלונותיה. לדוגמא, שלושה ילדים הרביצו לחברם בהפסקה, אך המנהל העניש ילד אחר, חדש בביה"ס שאף אחד עוד לא הכיר ולא הגן עליו.

מתי קורה שמישהו הופך לשעיר לעזאזל בכיתה?

את מי לא ניתן להפוך ל"שעיר לעזאזל"? את מי הכי קל?

איך מרגיש אדם שהפך ל"שעיר לעזאזל"?

כיצד ניתן למנוע מצבים כאלה בחברה שלנו?

"לך לעזאזל" – עפ"י התלמוד הבבלי היה עזאזל "קשה שבהרים". המשנה מספרת כי השליח

שהיה מוליך את השעיר אל המדבר היה משליך אותו מצוק תלול. כיום מזוהה הר מונטר (גיבל מונטאר) כ"הר העזאזל". זהו הוא הר במדבר יהודה, כ-12.5 ק"מ מזרחית לקיבוץ רמת רחל.

גובהו 524 מטר מעל פני הים. פרוש שמו בערבית הוא 'הצופה', ואכן מפסגתו תצפית מרהיבה.

גם כיום אנחנו משתמשים בביטוי עזאזל כדי לשלוח אדם למקום רחוק ואפילו קשה ולא נעים (יש המקצרים ואומרים "לך לעזה...") ועד לא מזמן הביטוי נחשב לקללה של ממש, כך ניתן ללמוד מסיפור אמיתי שקרה למשורר הלאומי חיים נחמן ביאליק. אדם צעיר פנה אליו ואמר לו דבר מה שפגע בו בתגובה אמר ביאליק לאותו אדם שיילך לעזאזל. הצעיר תבע אותו בבית המשפט וכך טען

ביאליק בדבריו בבית משפט השלום: "אפשר שהמלה חריפה קצת לפי

הפירוש הרגיל של מלה זו בשוק, אבל לפי פירושה המדויק והאמיתי הוא

שם הר במדבר, לא רחוק מירושלים מהלך שתיים שלוש שעות במדבר

יהודה. והמקום הזה, לדעתי, די מכובד לטיול בשביל אותו האיש"
(איגרות ביאליק, ד, עמ' נב)

פרשת אחרי מות – יחידה רביעית – וידוי

כא. וְסָמַךְ אֶהָרָן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי וְהִתְוַדָּה עָלָיו אֶת כָּל

עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם.

- מהו וידוי?
- על מה מתוודים?
- בפני מי מתוודים? (חשבו על אפשרויות שונות: אלוהים, הורים, חברים, משטרה ועוד)
- מה גורם לאנשים להתוודות? (על ההבדל בין תחושה פנימית של חרטה ואי צדק או גורם חיצוני כגון גילוי המעשה או שאלה ישירה של אדם אחר – מה ההבדל בין שני סוגי הווידוי?)
- מה יכולות להיות תוצאות הווידוי? בפני האל? בפני אדם?
- כיצד משפיע עלינו וידוי שמתוודים בפנינו אחרים (על מעשה שעשו או על עניין פרטי-אישי) כיצד זה גורם לנו להרגיש כלפיהם?
- כיצד אנחנו מרגישים אחרי שהתוודינו על משהו? הביאו דוגמאות

מתי אנחנו מתוודים? כפרטים? כקבוצה? כעדה?

וידוי הידעת?

ביהדות הווידוי הוא חלק מהתפילה. ישנם שני נוסחים של הווידוי אחד הקרוי "וידוי קטן" ושני הקרוי: "וידוי גדול". שניהם מהווים רשימה של חטאים המסודרים בסדר אלפביתי; הווידוי הקטן מונה חטא אחד לכל אות, ואילו הווידוי הגדול - שניים.

הווידוי הקטן הוא חלק מה"תחנון" נאמר תוך כדי הכאה על החזה מול הלב (ומכאן הביטוי "מכה על חטאי"), בימי החול, חוץ מימים יוצאי דופן, בתפילת שחרית ונאמר בעמידה ובלחש. בראש השנה ויום כיפור, נוהגים לומר אותו בקול רם, ובקהילות בעיקר אשכנזיות, אף לשיר אותו.

הווידוי הגדול נאמר רק בתפילת יום הכיפורים.

נוסח הווידוי הקטן:

אֲשַׁמְנוּ, בְּגַדְנוּ, גָּזַלְנוּ, דִּבְרַנוּ דָּפִי, הֶעָוִינוּ, וְהִרְשַׁעְנוּ, זָדְנוּ, חִמְסְנוּ, טָפְלְנוּ, שָׁקַר, יַעֲצָנוּ רָע, כִּזְבָּנוּ, לָצָנוּ, סָרְדְנוּ, נֶאֱצָנוּ, סָרְרְנוּ, עֲוִינוּ, פִּשְׁעָנוּ, צָרְרְנוּ, קִשִּׁינוּ, עָרְפָּר, רִשְׁעָנוּ, שִׁחַתְנוּ, תַּעֲבָנוּ, תַּעֲוִינוּ, תַּעֲתָעָנוּ.

נסו לנסח וידוי כללי לכיתה (ניתן להוסיפו לתפילת הבוקר באחד הימים) על פי העבירות הנהוגות בכיתה (על מנת להגביר את האתגר הקפידו שייעשה

משימה

עפ"י סדר הא"ב)
שיעורי בית למתקדמים:
הרהיט שלפניכם נקרא "תא וידוי".
בררו את שימושיו של התא:
למה הוא משמש?
היכן ניתן למצוא אותו?
כיצד משתמשים בו?
מי הם האנשים היושבים בתוכו?

פרשת אחרי מות – יחידה חמישית – היום הגדול והנורא

נסכת כל מה אפסנו בפרשת "אחרי מות" על הדרכים "לבוא אל הקודש":

_____ לאיזה מקום אנחנו קוראים "הקודש"?

_____ למי מותר לבוא אל הקודש?

_____ מה עליו ללבוש?

_____ אילו קורבנות עליו להקריב?

_____ את מי עליו "לשלוח לעזאזל" ומדוע?

_____ על מה עליו להתוודות באותה הזדמנות?

מה עוד נוכל ללמוד על הטקס הזה מתוך הפסוק הבא:

יז. וְכָל-אָדָם לֹא יְהִי בְּאֵהָל מוֹעֵד בָּבוֹאוֹ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ

עַד צֵאתוֹ

וְכֹפֵר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ

וּבְעֵד כָּל-קֹהֵל יִשְׂרָאֵל...

מתי התקיים הטקס הזה לדעת התלמידים? האם כל יום? האם בימים מסוימים בשנה?

חפשו רמז בפסוקים הבאים:

כט. וְהִיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בְּחֻדְשׁ הַשְּׂבִיעִי בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ תַּעֲנוּ אֶת

נַפְשֵׁיכֶם וְכָל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ הָאֲזָרָח וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם.

ל. כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם, לִפְנֵי ה'

תְּטַהֲרוּ. לֹא. שִׁבְתֵּן שִׁבְתוֹן הִיא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם...

לד. וְהִיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטָּאתָם
אֶחָת

בְּשָׁנָה. וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה.

- ☛
 מתי התקיים כל הטקס עליו למדנו בפרשת "אחרי מות"? (פענחו עם התלמידים את התאריך המופיע בפסוק כט)
- ☛
 על איזה חג מדובר?
- ☛
 מה נהוג לעשות כיום ביום הכיפורים?
- ☛
 במה שונה יום הכיפורים בימינו מזה המתואר בתורה? (שימו לב שהמילה צום איננה מופיעה בפסוקים כלל! חז"ל למדו את מצוות הצום מתוך הפסוק "ועיניתם את נפשותיכם" והוסיפו ל'עינוי' ארבעה עינויים נוספים וביניהם נעילת נעלי עור ורחיצה)

כסיכום נקרא בכיתה את תיאור של יום הכיפורים בזמן שביהמ"ק היה קיים מאת יוכבד סגל (בעמוד הבא) ונבקש מהתלמידים (עפ"י יכולת וגיל) לכתוב חיבור דומה על יום הכיפורים בימינו.

ניתן גם לספר ולדון באגדה התלמודית הבאה :

אמר רבי ישמעאל בן אלישע (שהיה כהן גדול בבית המקדש השני) :
פעם אחת נכנסתי לקודש הקודשים ביום הכיפורים,
וראיתי את אכתריאל (המלאך הבכיר והקרוב ביותר לה')
יושב על כיסא רם ונישא, ואמר לי :
"ישמעאל בני, בְּרַכְנִי"
אמרתי לו :
"יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמיך את כעסך...
ותתנהג עם בניך במידת הרחמים,
ותכנס להם לפנים משורת הדין".
ונִעַנַע לי בראשו... (מעובד מתוך : בבלי מסכת ברכות דף ז, ע"א)

כאן נוכל לשוחח על גודל המעמד של מפגש עם האל בתוך קודש הקודשים? מדוע מבקש אלוהים מן הכהן הגדול לברכו? מדוע הוא זקוק לברכת הכהן הגדול? הרי הכהן הגדול נכנס לקודש על מנת לקבל את ברכתו ומחילתו של האל! מה משמעות ברכתו של ר' ישמעאל, מה הוא מבקש ומדוע זה הדבר הכי חשוב לומר לה' במפגש איתו?

יום הכיפורים בזמן שבית המקדש היה קיים / יוכבד סגל

איך עשו יום הכיפורים בזמן שבית המקדש בירושלים עוד היה קיים ?
שבוע לפני יום הכפורים הלך הכהן הגדול לבית המקדש, וכל העם מלוים אותו. כל האנשים והנשים והילדים יצאו מבתיהם והסתכלו כיצד הכהן הגדול הולך לבית המקדש.

לפניו הלכו המלך ובני המלך, ואחריהם הלויים. כולם לבשו בגדי משי בצבע תכלת. אחריהם הלכו הכהנים לבושי בגדי משי לבנים. אחריהם הלכו המשוררים, המנגנים, תוקעי החצוצרות וכל האנשים שהיתה להם איזו עבודה בבית המקדש: השוערים ששמרו על שערי בית המקדש ועושי התיקונים. וקרוב לכהן הגדול הלכו הרבנים, אחריהם שוב כהנים ובידיהם מוטות כסף לפנות מקום, ואחריהם הכהן הגדול ואתו הכהנים הזקנים והחשובים.

כאשר הגיעו לבית המקדש, היו כלם מתפללים, והקול היה כל כך חזק, עד שהצפרים כמעט נפלו מן השמים לארץ מרוב בהלה.

כל ליל כיפורים היה הכהן הגדול ער, והכהנים האחרים ישבו אצלו ולמדו יחד אתו תורה, כדי שלא ירדסו. וכאשר האיר היום, לבש הכהן הגדול בגדי זהב והתחיל מקריב את הקרבנות שצריכים להביא ביום הכיפורים. ולפני שנכנס לקדש הקדשים, לשם מותר רק לכהן הגדול להיכנס, פשט בגדי הזהב ולבש בגדים לבנים, והיה דומה למלאך ה'.

והוא התפלל לה' ובקש ממנו לסלוח לעם ישראל ולתת להם שנה טובה. וכל העם והלויים והכהנים עמדו שם בשקט כל היום ולא דברו שום דבר. וכאשר הכהן הגדול התפלל ואמר את שם ה', היו כלם משתחוים ונופלים על פניהם ואמרים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". אמת מה נהדר היה מראה כהן גדול בצאתו מבית קדש הקדשים בשלום! כולם הסתכלו בו ולא הרגישו כלל ברעב ובצמא ובעייפות, כי מראה הכהן היה נפלא כמו כתר יפה על ראשו של מלך וכמו שושנה פורחת.

בפתח (דלת) האולם של בית המקדש היה קשור סרט אדום וכשה' סלח לעם, ראו שהסרט נעשה לבן כשלג. בלילה לא הלכו מיד הביתה לאכל. לקחו אבוקות (לפידיים) ולוו את הכהן הגדול לביתו, וכל אחד השתדל לגשת אליו ולברך אותו. כל החלונות היו מקושטים בזרי פרחים, שטיחים יפים ומפות רקומות, כי כל העם שמח מאד על שה' סלח לו. אשרי עין ראתה כל אלה!

למורים - מחשבה לסיכום לימוד הפרשה:

פרשת אחרי מות התחילה בסכנה שבקרבה גדולה מדי אל הקודש ואל האלוהות. שני בני אהרון מתו והכתוב מציין כי על מנת למנוע חזרה על האסון יש לקבוע גבולות ברורים. אל תבוא כל כך הרבה, תבוא בבגדים מיוחדים, עם נכוונות להקריב קורבנות מיוחדים, עם לב פתוח וכנה ובקשה ספציפית למחילה וסליחה ובסוף בסוף תוספת חשובה – תבוא עם כל אלה – רק פעם אחת בשנה! אלה הגבולות הבטוחים והראויים בין האדם ואלוהיו, כך גם ניתן לשמר המרווח הראוי בינינו לבין "הקדושה" וכל זה כמעין הקדמה לפרשה הבאה בה נעסוק בקדושה עצמה. ובחינו? האם ישנם מקומות ואנשים שאנחנו נוהרים באופן ההתקרבות אליהם? נוהרים בכמה להתקרב אליהם ואיך לדבר איתם? לא נוהגים איתם בחופשיות? ואיך אנחנו שומרים את הדברים המקודשים לנו (חפצים שעברו מדור לדור? בגדי שבת וחג? ועוד) כמה קרוב אנחנו מתקרבים לקדוש? כמה בזהירות?